

Tematyka:
**Suwerenność
żywnościowa**

Szkoła —○

Szkoła Podstawowa im. „Trzech Braci” w Hażlachu

Pytanie badawcze —○

Jak w prosty sposób, bez elektryczności, wydłużyć termin przydatności do spożycia warzyw, owoców i ziół?

Metody pracy —○

eksperyment, konstrukcja suszarni, obserwacja, praca w zespole, podział zadań na podgrupy

Kluczowe zasoby wykorzystane w ramach projektu —○

zebrane przez uczestników projektu zioła, przestrzeń na strychu szkoły udostępniona na suszarnię

Formy prezentacji działań w projekcie —○

- prezentacja podczas imprezy lokalnej – młodzi ludzie zaangażowani w projekt opowiadali kolegom i koleżankom, jak przebiegały działania, czego się nauczyli; można było również spróbować suszonych ziół i porównać ich smak z kupionymi w sklepie
- film o projekcie dostępny na: www.youtube.com/watch?v=QwBV10c_rO8.

W tym zespole każdy znalazł swoje miejsce

Projekt był realizowany z dziećmi z 5 i 6 klasy szkoły podstawowej. Grupa liczyła aż **36 OSÓB**, co wymusiło podział zadań na podgrupy. Aby każdy mógł się zaangażować, nauczycielki przydzieliły poszczególnym uczestnikom role zgodne z ich upodobaniami i zdolnościami. Atrakcyjność zadań podniosły specjalne nazwy – zwiadowcy (zdobywający informacje), zbieracze (zbierający zioła w ogrodach i na łąkach), protokolanci (prowadzący dziennik), konstruktorzy (odpowiedzialni za budowę suszarni i lodówki zeer), dostawcy

Mimo że grupa była liczna, udało się znaleźć formułę, w której każdy otrzymał zadanie dopasowane do jego możliwości oraz pozwalające się w pełni zaangażować.

(zapewniający niezbędne materiały), obserwatorzy (sprawdzający przebieg eksperymentu) oraz liderzy (koordynujący działania grupy).

Taki podział okazał się bardzo korzystny: uczestnicy i uczestniczki mogli podążać za swoimi pomysłami i odkrywać, co lubią robić i jak sprawdzają się w samodzielnej pracy. Równocześnie doświadczyli na własnej skórze, jak działa zespół, który dzieli się zadaniami, a poszczególni członkowie odpowiadają przed sobą nawzajem. Trudność, jaką była duża liczebność grupy, nauczycielkom udało się zamienić w atut, świetnie wykorzystany do nauki podziału zadań i pracy w zespole. Jak opisała to jedna z uczennic: „Nauczyliśmy się współpracy w grupach. Słuchaliśmy nawzajem swoich pomysłów i realizowaliśmy je. Dzięki projektowi nie tylko dowiedzieliśmy się różnych ciekawostek o świecie, ale też nauczyliśmy się, jak poprzez działania rozwijać własne zainteresowania”.

Grupa projektowa skonstruowała m.in. **SUSZARNIĘ NA STRYCHU SZKOŁY**. Dzieci suszyły tu zebrane zioła. Po pokruszeniu część zapakowały do torebek, a część zaparzyły jako herbatki i degustowały, porównując do herbat zakupionych w sklepie. Dzieci przygotowały też zielnik opisujący zioła i ich właściwości z wykorzystaniem **INFORMACJI OTRZYMANÝCH OD BABĆ I DZIADKÓW**. Był to dobry przykład współpracy międzypokoleniowej w projekcie.

Na co dzień zapomniana przestrzeń okazała się kluczowym zasobem!

Sojuszników nie trzeba szukać bardzo daleko. ☺

Więcej niekoniecznie znaczy lepiej

Główna opiekunka projektu Agnieszka Pilch podkreśliła, że po raz pierwszy brała udział we *Wzorze na rozwój* i wszystkie proponowane grupy tematyczne i ćwiczenia wydały jej się bardzo ciekawe, a także atrakcyjne dla uczniów. Dlatego początkowo postanowiła zrealizować kilka różnych zagadnień. Oprócz działań związanych z suszarnią grupa zajęła się m.in. tematami energii odnawialnej, oszczędzania wody, metodami wytwarzania prądu i sposobami na podnoszenie ładunków. Dzieci zbudowały robota solarnego, kuchnię solarną, kolejkę grawitacyjną, ekozegar i dynamo. Zorganizowały również obchody Światowego Dnia Wody i wzięły udział w dyskusjach na temat różnych rozwiązań technologicznych, które są dostępne (tanie, proste w wykonaniu) i pomagają ludziom żyć w godnych warunkach.

Nauczycielki zaangażowane w projekt uznały ostatecznie, że w przyszłości nie będą realizowały w jednym semestrze tak wielu tematów, lecz skupią się na jednym lub dwóch. Choć ich zdaniem omówienie tak wielu zagadnień potrafi rozbudzić w uczniach ciekawość i pokazać im różnorodność rozwiązań technologicznych, jednak nie pozwala na dogłębne zbadanie zagadnienia i wykorzystanie jego potencjału edukacyjnego. Według opiekunki projektu optymalne byłoby rozwiązanie, gdy każda grupa projektowa realizuje jeden lub dwa tematy, a następnie prezentuje efekty swojej pracy pozostałym uczniom i uczennicom.

Ważne, by nowe terminy były wprowadzane stopniowo, omawiane na przykładach, by grupa sama tworzyła definicje.

Projekt uczy wrażliwości

Zdaniem nauczycielek korzyści z projektu są wielorakie: z jednej strony uczennice i uczniowie zdobyli konkretną wiedzę i umiejętności – dotyczące zjawisk parowania, elektrolizy, maszyn prostych, a z drugiej – co jeszcze istotniejsze – zdobyli szersze spojrzenie na świat, wzrosła ich świadomość i wrażliwość na kwestie sprawiedliwości społecznej. Uczniowie i uczennice **POZNALI TAKIE POJĘCIA** jak: zrównoważony rozwój, edukacja globalna, sprawiedliwość technologiczna. Uświadomili sobie, z jakimi wyzwaniem mierzą się mieszkańcy i mieszkańki niektórych krajów globalnego Południa. Gdy dowiadawali się, że np. nie wszyscy mają dostęp do elektryczności, pojawiało się niedowierzanie. Jak podsumowała jedna z uczennic, dzięki projektowi „staaliśmy się bardziej wrażliwi na sprawy innych ludzi, zdałam też sobie sprawę, że powinnam doceniać to, co mam”.

Prezentacja na forum lokalnym jest sposobem na docenienie wysiłków grupy projektowej przez szersze grono.

Udział absolwentów w projekcie pomaga „odczarować” niektóre stereotypy: młodszym pokazuje, że starsza młodzież może być zainteresowana wspólnym działaniem, a młodzieży, że dzieci mogą podejmować interesujące, nietuzinkowe inicjatywy.

Praca zespołowa zbliży i wciąga

Nauczycielki doceniły, że „dzięki projektowi młodzież miała okazję doskonalić swoją umiejętność współpracy w zespole i brania odpowiedzialności za powierzone jej zadania”. Podkreślają, że to doświadczenie zbliżyło dzieci, zwiększyło zaufanie w grupie, a także gotowość do dalszych wspólnych działań. W raporcie napisano: „**ŚWIĘTOWANIE PODCZAS IMPREZY ŚRODOWISKOWEJ** z okazji zakończenia projektu okazało się bardzo potrzebne. Uczniowie z dumą prezentowali swoje produkty, plakaty i czuli mocną więź z kolegami z grupy.”

Wsparcie absolwentów

W zajęciach dotyczących prądu **WZIĘLI UDZIAŁ ABSOLWENCI SZKOŁY** – dziś licealiści. To oni pomogli uczestnikom projektu zbudować wiatrak i opowiedzieli o prądzie. Zdaniem koordynatorki było to szczególnie cenne doświadczenie dla obu stron.

Korzystają też nauczyciele

Projekt wywarł też wpływ na prowadzące go nauczycielki. Główna koordynatorka zadeklarowała: „Patrę teraz na świat z perspektywy globalnej, dostrzegając współzależności. Czuję, że jestem współodpowiedzialna za kształtowanie postaw uczniów w kierunku równowagi, szacunku, sprawiedliwości technologicznej i innych wartości, które przyświecają projektowi *Wzór na rozwój*. Dodała, że w planach ma kolejne tematy (m.in. zbiorniki na deszczówkę i nawadnianie kropelkowe szkolnego ogródka), by dalej uwrażliwiać dzieci na tematykę sprawiedliwości technologicznej i relacji między krajami Północy a Południa.

Więcej informacji o projekcie: GLOBALNA.CEO.ORG.PL/AKTUALNOSCI/WZOR-NA-ROZWOJ/DOBRA-PRAKTYKA-Z-HAZLACHA